
STATSREVISORERNE

Endelig betænkning over statsregnskabet for 2010

Endelig betænkning over statsregnskabet for 2010

Henvendelse vedrørende denne publikation rettes til:

Statsrevisorerne
Folketinget
Christiansborg
1240 København K
Telefon: 33 37 59 87
E-mail: statsrevisorerne@ft.dk
www.ft/dk.statsrevisorerne

ISSN 0107-0061
ISBN 978-87-7434-378-3

1. Statsrevisorernes indstilling til Folketinget om godkendelse af statsregnskabet for 2010

Med afgivelse af denne endelige betænkning over statsregnskabet er revisionen af statsregnskabet for finansåret 2010 tilendebragt.

Statsrevisorerne kan herefter i overensstemmelse med grundlovens § 47, stk. 3, indstille, at statsregnskabet for finansåret 2010 godkendes.

Statsrevisorerne,
14. marts 2012

Peder Larsen
Henrik Thorup
Helge Adam Møller
Kristian Jensen
Mogens Jensen
Klaus Frandsen

2. Oplysninger om indhold og opbygning af Endelig betænkning

Statsrevisorerne forelægger med Endelig betænkning 2010 statsregnskabet til Folketingets beslutning.

Sagerne i denne endelig betænkning er opstillet efter den ressortfordeling, som var gældende ved revisionen af statsregnskabet for 2010. På flere af ministerområderne er der foretaget nybesættelser af ministerposten i regnskabsåret 2010. Ved regeringsskiftet i 2011 har der endvidere været en ressortomlægning, der betyder, at det i dag kan være en anden minister, der har ansvaret for områderne jf. Kongelig resolution af 3. oktober 2011.

Endelig betænkning 2010 indeholder

- Statsrevisorerne indstilling og afgivelsesbemærkning til Folketinget om godkendelse af statsregnskabet for 2010
- Afrapportering af Statsrevisorerne besigtigelser af statslig virksomhed mv.
- Oplysninger om sammensætning af statsrevisorkollegiet
- Ministrenes redegørelser til Statsrevisorerne for de foranstaltninger og overvejelser, som årets beretninger har givet anledning til
- Rigsrevisors bemærkninger til ministerredegørelserne
- Rigsrevisionens opfølgning på fortsatte beretningssager fra tidligere år og Statsrevisorerne evt. bemærkninger hertil.

Betænkningen afgives i elektronisk form på www.ft.dk/statsrevisorerne, hvor alle bilag til Endelig betænkning kan ses.

Statsrevisorerne har afgivet i alt 16 beretninger til Folketinget vedrørende regnskabsåret 2010. Statsrevisorerne afgav bemærkninger til alle beretninger. Beretningerne omhandler undersøgelser af statslig virksomhed mv., udarbejdet af Rigsrevisionen, enten på Statsrevisorerne anmodning eller på Rigsrevisionens initiativ.

Endelig betænkning 2010 følger op på disse beretninger på grundlag af ministrenes § 18-redegørelser og Rigsrevisionens opfølgende notater. Statsrevisorerne har således løbende fulgt op på beretningssagerne og vurderet, om sagerne kunne afsluttes eller fortsat skulle følges op. Statsrevisorerne eventuelle bemærkninger til de enkelte sager er optrykt efter hver sag.

Stillingtagen til om beretningssager afsluttes eller fortsat følges op

Når Statsrevisorerne behandler sager til denne betænkning, sker det ud fra et princip om, at der er knyttet statsrevisorbemærkninger til sager, hvor kritik, henstillinger eller lignende er skønnet påkrævede eller hensigtsmæssige. Undladelse af statsrevisorbemærkning er - alt efter den pågældende sags karakter - udtryk for, enten at den er tilfredsstillende afsluttet, at Rigsrevisionen fortsat følger sagen, eller at den er bragt så langt frem, som det skønnes muligt under en rimelig sagsbehandling.

Resultatet af Statsrevisorerne behandling af sager til Endelig betænkning vil enten være, at sagen afsluttes uden yderligere opfølgning eller, at sagens afslutning udsættes med henblik på en yderligere afklaring. De fortsatte sager kan fx skyldes, at der foregår et administrativt udredningsarbejde, som skal afsluttes eller, at en udvikling skal holdes under observation gennem en længere periode.

Skønner nogen af statsrevisorerne, at en sag, der omtales i denne betænkning, gør det påkrævet, at Folketinget træffer en beslutning, kan Statsrevisorerne indstille dette i forbindelse med, at de afgiver bemærkning til sagen.

Oplysninger om Statsrevisorernes habilitet

En statsrevisor er inhabil i en revisions sag, hvis vedkommende har en personlig eller økonomisk interesse i sagens udfald eller er eller tidligere i samme sag har været repræsentant for nogen, der har en sådan interesse. Det gælder også i de tilfælde, hvor en statsrevisors ægtefælle, beslægtede eller besvogrede, søskendebørn eller andre nærtstående har interesse i sagens udfald. Inhabilitet foreligger også, hvis en statsrevisor deltager eller har deltaget i ledelsen eller har været nært tilknyttet en offentlig myndighed, selskab, en forening eller anden privat juridisk person, der har særlig interesse i sagens udfald. Endvidere er en statsrevisor inhabil, når sagen vedrører revision af en offentlig myndighed, hvor den pågældende statsrevisor tidligere har medvirket ved en afgørelse hos denne myndighed eller ved gennemførelsen af de foranstaltninger, som revisions sagen vedrører. Det kan fx være tilfældet, hvis en statsrevisor er tidligere minister. Set over en årrække er dette den hyppigste årsag til statsrevisorernes erklæringer om inhabilitet. Endelig er en statsrevisor inhabil, hvis der i øvrigt kan opstå tvivl om vedkommendes upartiskhed.

Det er den enkelte statsrevisors ansvar selv at gøre opmærksom på evt. inhabilitet. Er en statsrevisor inhabil i forhold til en revisions sag, er det således fast kutyme, at han/hun ikke medvirker ved behandlingen af sagen. I praksis foregår det på den måde, at den pågældende statsrevisor forlader statsrevisor mødet, mens sagen behandles. Oplysninger om inhabilitet er dels fremgået af de bemærkninger, som Statsrevisorerne har haft til de enkelte beretninger, dels fremgår de af kapitel 7 i denne betænkning.

Særlige regnskaber

Med henblik på at sikre Folketingets indsigt i de tilfælde, hvor statslige opgaver bliver henlagt til selskaber og virksomheder uden for finansloven, men hvor staten fortsat har ansvar, har Statsrevisorerne og rigsrevisor direkte adgang til fuldt statsejede aktieselskaber og aktieselskaber, hvor staten i øvrigt har bestemmende indflydelse. For aktieselskaber, der har aktier optaget til notering på en børsfond, skal rigsrevisor indkræve regnskaberne gennem vedkommende minister.

De særligt klassificerede regnskaber for Forsvarets Efterretningstjeneste og Politiets Efterretningstjeneste har medført, at revisionen, som principielt gennemføres på

samme måde som revisionen af statens øvrige regnskaber under Statsrevisorernes og rigsrevisors ansvar, foretages af en dertil særlig beskikket medarbejder i Rigsrevisionen. Der redegøres for den foretagne revision over for rigsrevisor, mens der over for Statsrevisorerne kun rapporteres i klassificeret form, hvis særlige forhold undtagelsesvis nødvendiggør dette.

3. Statsrevisorernes afgivelsesbemærkning

Statsrevisorernes beretninger til Folketinget i beretningsåret 2010

I Folketingsåret 2010-11 afgav Statsrevisorerne 16 beretninger, som vedrørte beretningsåret 2010:

Beretning 1/2010 om effekten af ikke-arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere
Beretning 2/2010 om sygehusenes økonomi 2009
Beretning 3/2010 om betaling til medlemmer af statslige kollegiale organer - afsluttet
Beretning 4/2010 om elektroniske patientjournaler på sygehusene
Beretning 5/2010 om modkøb ved køb af forsvarsmateriel hos udenlandske leverandører
Beretning 6/2010 om ministres og kommissionsmedlemmers rejser - afsluttet
Beretning 7/2010 om satsningen på ph.d.-uddannelser
Beretning 8/2010 om forsvarrets økonomistyring
Beretning 9/2010 om rejsekortprojektet
Beretning 10/2010 om Kriminalforsorgens initiativer til forebyggelse af dømtes tilbagefald til kriminalitet
Beretning 11/2010 om DRG-systemet
Beretning 12/2010 om Kystbanen
Beretning 13/2010 om SKATs indsatsstrategi (II)
Beretning 14/2010 om statens overførsler til kommuner og regioner i 2010 - afsluttet
Beretning 15/2010 om revisionen af EU-midler i Danmark i 2010 - afsluttet
Beretning 16/2010 om revisionen af statsregnskabet for 2010 - afsluttet

Det fremgår af ovenstående, at 5 ud af 16 beretninger vedrørende beretningsåret 2010 er afsluttet i Endelig betænkning 2010. 3 af de afsluttede beretninger indeholder dog sager, som vil blive fulgt i de årligt tilbagevendende beretninger, jf. beretning 14-16/2010.

Sager i Endelig betænkning 2010 som Statsrevisorerne gør Folketinget opmærksom på

Statsrevisorerne har fundet anledning til at fremhæve følgende sager pga. deres kritiske og/ eller principielle karakter:

Beretning 1/2010 om effekten af aktivering af ikke-markedsparete kontanthjælpsmodtagere adskilte sig fra tidligere effektberetninger, fordi Rigsrevisionen havde samarbejdet med en uafhængig forskningsinstitution (AKF) om undersøgelsen. Statsrevisorerne fandt, at der var tale om en meget interessant undersøgelse, hvis konklusioner

var beklagelige, men velunderbyggede. Beskæftigelsesministeriet blev derfor kritiseret for ikke at have dokumenteret, at aktivering af ikke-arbejdsmarkedsparete virkede efter hensigten. Beskæftigelsesministerens svar til Endelig betænkning anfægtede undersøgelsens klare indikation af manglende effekt og satte spørgsmålstejn ved undersøgelsen – til trods for at Beskæftigelsesministeriet tidligere havde vurderet, at metoden var solid.

Statsrevisorerne fandt, at der ikke var grundlag for at betvivle beretningens meget klare konklusion om, at der ikke har været effekt af aktiveringsindsatsen i det tidsrum og for den gruppe af kontanthjælpsmodtagere, som effektundersøgelsen omfatter. Statsrevisorerne anbefalede derfor beskæftigelsesministeren, at beretningens konklusion blev anvendt fremadrettet i arbejdet med at gøre aktiveringen af ikke-arbejdsmarkedspa-

rate kontanthjælpsmodtagere mere målrettet og med større effekt.

Beretning 8/2010 om forsvarets økonomistyring var bl.a. en opfølgning på beretning 3/2005 om forsvarets anskaffelse og ibrugtagning af it-systemet De Mars. Forsvarets økonomistyring har i en længere årrække været præget af væsentlige mangler og udfordringer i forhold til styring af aktiviteter, ressourcer og omkostninger. Den nye beretning om forsvarets økonomistyring viste, at der fortsat var store mangler i forsvarets økonomistyring. Derfor påtalte Statsrevisorerne, at Forsvarsministeriets departement ikke havde udfyldt sin rolle som overordnet ansvarlig for kvalitetssikring og kontrol i forhold forsvarets økonomiske styring. Statsrevisorerne gjorde samtidig Folketinget opmærksom på, at forsvarets problemer med økonomistyringen var så væsentlige, at det kunne svække grundlaget for Folketingets prioriteringer og beslutninger om opgaver, aktiviteter og resurser i forsvaret. Forsvarsministeren har taget langt de fleste af beretningens konklusioner og anbefalinger til efterretning. Ministeren har igangsat en række opfølgende initiativer, som det vil tage en længere årrække at gennemføre. Statsrevisorerne vil nøje følge arbejdet med at styrke forsvarets økonomistyring.

Beretning 10/2010 om Kriminalforsorgens initiativer til forebyggelse af dømtes tilbagefald til kriminalitet belyste et område, som var væsentligt både samfundsmæssigt og økonomisk. Beretningen fulgte bl.a. op på 2 væsentlige forhold fra beretning nr. 9/2003 om Justitsministeriets økonomistyring: dels anvendelsen af handleplaner og dels Kriminalforsorgens vurdering af, om initiativer til forebyggelse af dømtes tilbagefald til kriminalitet har effekt. Justitsministeren har erklæret sig enig i behovet for at styrke den forebyggende indsats. Det fremgår af ministerens redegørelse til beretningen, at der er taget en lang række initiativer til at forbedre og målrette handleplanarbejdet i Kriminalforsorgens institutioner og i forhold til kommunerne. Statsrevisorerne skal imidlertid pege på, at det siden straffuldbyrdslovens ikrafttræden den 1. juni 2001 har været obligatorisk for Kriminalforsorgens institutioner at udarbejde handleplaner for størstedelen af klienter og indsatte - og at det ikke har været muligt at afslutte den næsten 8 år gamle beretning med et tilfredsstillende resultat. Statsrevisorerne vil derfor nøje følge resulta-

terne af Kriminalforsorgens øgede fokus på løbende evaluering af den forebyggende indsat.

Beretning 12/2010 om Kystbanen viste, at formålet med udbuddet af togtrafikken på Kystbanen langt fra var blevet indfriet. Togenes rettidighed på Kystbanen var langt fra målet, og de økonomiske resultater så negative, at DSBFirst trak sig som operatør i Sverige fra december 2011. Der var bl.a. væsentlige meromkostninger til personale og til vedligeholdelse af tog og dertil kom, at økonomistyringen i DSBFirst var yderst mangelfuld. Endvidere var DSBFirst blevet begunstiget i sin samhandel med DSB, hvilket medførte, at revisionen tog forbehold for DSB's regnskab. Spørgsmålet var, om DSB's samhandel og mellemregning med DSBFirst levede op til de særlige krav, der stilles til DSB's konkurrenceudsatte aktiviteter. DSB valgte at genåbne sit regnskab for 2010, så det tog højde for eventuelle tab på DSBFirsts trafikkontrakter og for eventuelle tilbagebetalingskrav i forbindelse med statsstøtte. DSB nedjusterede sit årsresultat med 725 mio. kr.

Statsrevisorerne bemærkninger til den fortsatte udvikling i beretningssager fra tidligere år

Statsrevisorerne har fundet anledning til at fremhæve udviklingen i flere beretningssager, som er afgivet tidligere år.

Statsrevisorerne har i år afsluttet beretning **15/2008 om pris, kvalitet og adgang til behandling på private sygehuse**. Det var ved fremsættelse af lovforslag om indførelse af skattefrihed for arbejdsgiverbetalte sundhedsforsikringer oplyst, at forslaget ville betyde kortere ventetider i det offentlige sundhedsvæsen og dermed være til gavn for alle grupper i samfundet. I forbindelse med opfølgningen på sagen i Endelig betænkning 2008 og 2009 erkendte Sundhedsministeriet imidlertid, at man til trods for forsøg på at analysere sammenhænge ikke kunne konkludere noget om ventetiderne. På ministeriets foranledning gennemførte Syddansk Universitet imidlertid en forskningsbaseret undersøgelse. På den baggrund har Statsrevisorerne nu afsluttet sagen, da det ikke har været muligt direkte at teste, i hvilken grad arbejdsgiverbetalte sundhedsforsikringer har haft en positiv effekt på ventetiderne i det offentlige sygehusvæsen. Sagen viser, at ministerierne bør være forholdsvis præcise i oplysningerne over for Folketinget, når man med ny lovgivning forventer en given effekt.

Statsrevisorerne bemærker, at ministerierne generelt bør kunne sandsynliggøre de forventede effekter og årsags-virkningssammenhænge af ny lovgivning.

Statsrevisorerne behandlede i august 2011 den fortsatte sag vedr. **beretning 16/2008 om politireformen**. Skønt Rigspolitiet og Justitsministeriet de seneste år har arbejdet intenst med at etablere økonomistyring og mål- og resultatstyring i politiet, er der fortsat grund til alvorlig bekymring for resultatet af anstrengelserne, og det har ikke været muligt at afslutte sagen.

Desværre har der i en lang årrække været begrænset fremdrift på området. Statsrevisorerne påtalte allerede i april 2004, at justitsministeren ikke for længst havde gennemført en effektiv økonomistyring. Det skete i statsrevisorbemærkningen til **beretning 9/2003 om Justitsministeriets økonomistyring**, men også på baggrund af tidligere sager. I minister svaret til beretning 9/2003 mente Justitsministeriet, at Rigsrevisionen ikke i tilstrækkeligt omfang havde taget højde for, at der i november 2003 var indgået en ny flerårsaftale for politiet 2004-2006. Af fleråsaftalen fremgik bl.a., at politiets styring skulle moderniseres, og at politiet fremover skulle måles på resultater og på effekten af indsatsen. Justitsministeriet diskuterede i samme ministersvar Rigsrevisionens beretning og påpegede fx, "at der i faglitteraturen om økonomistyring og organisationsteori findes flere forskellige tilgange til, hvorledes den interne styring i en organisation bør tilrettelægges". Statsrevisorerne afsluttede den nævnte beretning 9/2003 i januar 2011 under henvisning til, at der havde været en positiv udvikling mht. Kriminalforsorgens økonomiske og faglige styring, mens den fortsatte opfølgning vedrørende politiet ville ske i forbindelse med **beretning 16/2008 om politireformen**. Denne beretning blev afgivet til **Endelig betænkning 2010** i august 2011 med følgende statsrevisorbemærkning, som Statsrevisorerne ønsker at gøre Folketinget opmærksom på:

Statsrevisorerne finder, at der er grund til bekymring, når det er rigsrevisors opfattelse, at politiet fortsat er på et indledende stadie i forhold til økonomistyring og mål- og resultatstyring.

Statsrevisorerne konstaterer, at politiet har en udfordrende opgave, som kræver stram styring, før den fulde gevinst af politireformen kan høstes.

Statsrevisorerne bekymring er ikke blevet mindre efter, at det i begyndelsen af februar 2012 kom frem, at regeringen har besluttet at stoppe udviklingen af politiets sagsbehandlingssystem, POLSAG. Systemet har været undervejs siden 2003, men en ekstern undersøgelse har nu vist, at POLSAG næppe vil kunne virke i praksis til trods for, at der er anvendt omkring 500 mio. kr. på udviklingen af systemet.

Statsrevisorerne har afsluttet 2 ældre beretninger i Endelig betænkning 2010, men ikke fordi revisionssagerne har fundet en tilfredsstillende afslutning, men fordi Rigsrevisionen har fundet det nødvendigt at genoptage nogle uløste problemstillinger i nye beretninger. Det drejer sig om uafsluttede forhold fra **beretning nr. 9/2003 om Justitsministeriets økonomistyring**, der blev taget op i **beretning 10/2010 om Kriminalforsorgens initiativer til forebyggelse af dømtes tilbagefald til kriminalitet** og om uafsluttede forhold fra **beretning 3/2005 om forsvarrets anskaffelse og ibrugtagning af it-systemet De Mars**, der blev taget op igen i **beretning 8/2010 om forsvarrets økonomistyring**.

Statsrevisorerne finder det utilfredsstillende, at det har været nødvendigt at genoptage undersøgelsen af forhold, som ikke har kunnet afsluttes i de oprindelige beretninger – til trods for, at det er henholdsvis 8 og 6 år siden, beretningerne blev afgivet til Folketinget. De to nye beretninger er derfor blandt de beretninger, som Statsrevisorerne har valgt at gøre Folketinget opmærksom på i ovenstående gennemgang af beretninger afgivet vedrørende 2010.

Statsrevisorerne kan imidlertid også pege på 3 beretninger, som er afsluttet på tilfredsstillende vis, skønt de er af ældre dato. Det drejer sig om beretningerne:

- 8/2004 om Helsinki-konventionens bestemmelser om forurening af havmiljøet
- 10/2005 om Udlændingestyrelsens tildeling af studie- og erhvervsopholdstilladelser samt forretningsvisa
- 12/2006 om tilsynet med luftfarten.

Både disse sager og genoptagelsen af sager fra ældre beretninger demonstrerer, at det kan tage lang tid at gennemføre en tilfredsstillende opfølgning på beretningerne. Sagerne demonstrerer endvidere en af styrkerne ved det danske revisionssystem: Rigsrevisionen og Statsrevisorerne afslutter først en revisionssag, når den har fundet en tilfredsstillende løsning.

4. Statsrevisorernes besigtigelse af statslig virksomhed mv.

Statsrevisorerne på besøg på A.P. Møller Skolen

Ved besøg på stedet ønsker Statsrevisorerne at se institutioner, realiserede og igangværende projekter samt møde relevante medarbejdere og samarbejdspartnere for at få indtryk af de forskellige aktiviteter og de betingelser, hvorunder statslig virksomhed bliver udført.

Statsrevisorernes besigtelsesrejse til Sydslesvig

Statsrevisorerne gennemførte en besigtelsesrejse til Sydslesvig i dagene 15. og 16. juni 2011.

Formålet var at besigtige den pædagogiske og kulturelle virksomhed i Sydslesvig, som er finansieret af tilskud fra Undervisningsministeriet. Besigtigelsen var en opfølgning på *Statsrevisorernes beretning 6/2008 om Undervisningsministeriets forvaltning af tilskuddet til Sydslesvig*. Beretningen blev afgivet til Folketinget 18. februar 2009 med

en bemærkning fra Statsrevisorerne, hvori de kritiserede Undervisningsministeriets administration af tilskud på området.

Statsrevisorerne afsluttede beretningsagen 15. december 2010. I den forbindelse konstaterede Statsrevisorerne med tilfredshed, at beretningen havde givet undervisningsministeren anledning til at fremsætte ny lovgivning på området. Den nye Sydslesviglov, som Folketinget vedtog i april 2010, har præciseret formålet med tilskuddet til Sydslesvig, og hvordan tilskuddet skal forvaltes og følges op.

Statsrevisorerne fik en orientering om arbejdet i Sydslesvigsk Forening og Sydslesvigs danske Ungdomsforeninger. Herefter besøgte Statsrevisorerne Dansk Centralbibliotek for Sydslesvig, A.P. Møller Skolen i Slesvig, Nystadens Ungdomshus i Flensborg samt Flensborg Avis. Besøget gav Statsrevisorerne

et godt indtryk af den pædagogiske og kulturelle virksomhed i Sydslesvig, som finansieres af tilskud fra Undervisningsministeriet.

Statsrevisorerne noterede sig, at beretningen bl.a. har haft følgende effekt:

- Den nye Sydslesviglov har skabt klarere rammer for forvaltningen af tilskud til Sydslesvig og for samarbejdet mellem Folketingets Sydslesvigudvalg og Undervisningsministeriet
- Undervisningsministeriet har taget initiativ til at styrke mål- og resultatstyringen, idet en række foreninger var i gang med at indgå resultataftaler, der ville blive fulgt op med redegørelser for, om de opstillede mål var opfyldt.

Der er hermed skabt rammer for, at tilskud til Sydslesvig administreres i overensstemmelse med principperne for god statslig tilskudsforvaltning.

Besigtigelsen gav ikke Statsrevisorerne anledning til at stille yderligere spørgsmål til Undervisningsministeriet eller til rigsrevisor.

Statsrevisorernes 160-års jubilæum

Tidligere og nuværende statsrevisorer samledes den 8. februar 2011 på Christiansborg for at fejre 160-års jubilæum.

Som de første statsrevisorer valgte Folketinget den 8. februar 1851 professor Mundt fra Sorø og folketingsmand Viggo Rothe. Landstinget valgte den 18. februar 1851 dis-pachør Wessely og prokurator Jens Petersen. På dette tidspunkt var det første statsregnskab for 1849-50 færdigt, og de valgte statsrevisorer kunne starte revisionen. Valget

Bibliotek og aula på
A.P. Møller Skolen i
Slesvig

af 2 lønede statsrevisorer fra hvert ting blev bestemt ved Grundloven af 5. juni 1849, § 53.

Jubilæet blev fejret med en temadebat med overskriften "Statsrevisorerne før, nu og i fremtiden".

Statsrevisorernes formand Peder Larsen var ordstyrer ved en debat efter følgende indlæg:

- Revisions sagen om Ask og Urd
- v/Helge Mortensen, tidl. statsrevisor og minister
- Statsrevisorernes kontrol med regeringen
- v/Ritt Bjerregaard, tidl. statsrevisor-formand og minister
- Statsrevisorerne og medierne
- v/Hans Engell, tidl. statsrevisor og minister
- Statsrevisorerne i min tid som rigsrevisor
- v/Henrik Otbo, rigsrevisor
- Statsrevisorernes identitet og fællesskab
- v/Henrik Thorup, næstformand for Statsrevisorerne.

Statsrevisor Helge Adam Møller stod for konklusion og afrunding.

I anledning af jubilæet bragte Jyllands Posten den 8. februar 2011 en kronik med titlen:

Gruppebillede med
tidligere og nuværende
statsrevisorer, rigsrevisor
og Statsrevisorernes
Sekretariat

”Statsrevisorerne – et levedygtigt demokratisk kontrolorgan?

Spiller de stadig en rolle i dansk demokrati, og hvorfor er det så vigtigt, at Statsrevisorerne er enige?”

Kronikken var skrevet af Statsrevisorerne formand Peder Larsen og sekretariatschef Gitte Korff.

Statsrevisorerne gennemgang af den danske statslige revisionsordning – ændret revisionslovgivning

Folketinget vedtog i 2011 enstemmigt lov nr. 1272 af 21. december 2011 om ændring af lov om revisionen af statens regnskaber m.m.

Folketingets Præsidium havde i november 2010 tilsluttet sig Statsrevisorerne forslag om, at der blev nedsat en arbejdsgruppe til at analysere og evt. forberede ændringer i den danske revisionslovgivning. Arbejdsgruppen havde deltagelse fra Folketingets Lovsekretariat, Rigsrevisionen og Statsrevisorerne Sekretariat.

På baggrund af arbejdet i arbejdsgruppen fremsendte Statsrevisorerne i maj 2011 følgende forslag til ændring af gældende lovgivning til Folketingets Præsidium:

- Rigsrevisor udnævnes fremover for et tidsrum på 6 år med mulighed for forlængelse med 4 år (tidligere ingen tidsbegrænsning).
- Rigsrevisors ansætter og afskediger fremover selv sine ledende medarbejdere (konsekvens af et ønske fra Folketingets Udvalg for Forretningsordenen om at ændre forretningsordenen for Folketinget).
- Når rigsrevisor erklærer sig inhabil, forenkles udpegnings af en sætterigsrevisor.
- Fristen for afgivelse af ministerredegørelse fastsættes til mellem 2 og 4 måneder af Statsrevisorerne efter indstilling fra rigsrevisor (fristen var 4 måneder, men en forsøgsordning har vist, at de fleste redegørelser kan afgives efter 2 måneder).
- Rigsrevisionen gives hjemmel til opkrævning af honorar for revision, der helt eller delvis foretages på andet retsgrundlag end efter rigsrevisorloven (hjemmel til en allerede eksisterende praksis).

Forslagene blev fremsat af Folketingets Præsidium ved L 4 (samling 2011-12).

I Folketingsbeslutningen om statsrevisorerne valg og virksomhed blev foreslået en mindre ændring, så beretninger udarbejdet på foranledning af udvalg behandles af Statsreviso-

erne forud for fremsendelse til udvalget (hjemmel til en eksisterende praksis, jf. B 35 i samling 2011-12, som blev vedtaget enstemmigt 1. marts 2012).

Vedtagelsen af lovforslag og beslutningsforslag var afslutningen på den gennemgang af den danske statslige revisionsordning, som Statsrevisorerne indledte i 2009, jf. afgivelsesbemærkningerne i *Endelig betænkning over statsregnskabet for henholdsvis 2008 og 2009*. Formålet med gennemgangen var at analysere den statslige revisions stærke og svage sider med henblik på at identificere forbedringspunkter og evt. problemer.

På baggrund af gennemgangen konkluderede Statsrevisorerne, at den statslige revision grundlæggende fungerer godt, løser de opgaver den skal, er på niveau med standarden i andre lande og i sin helhed lever op til internationale anbefalinger om statslig revision.

Temadebat om Statsrevisorerne målsætninger for 2010-2014

Statsrevisorerne havde i marts 2011 en intern temadebat om justering af målsætninger for kollegiets valgperiode 2010-2014. Målsætningerne blev formuleret på baggrund af en status for de tidligere målsætninger 2006-2010 og en analyse af trusler og muligheder i omgivelserne samt af stærke og svage sider i statsrevisorinstitutionen.

Målsætningerne er pejlemærker for indsatsen frem til 2014, og kollegiet vil løbende følge op på, i hvilken udstrækning målsætningerne indfries.

Overordnet målsætning - Den statslige revision skal være troværdig og have gennemslagskraft

Rigsrevisionens og Statsrevisorerne arbejde skal være troværdigt og have gennemslagskraft, så det kan bidrage til en kvalificeret og saglig parlamentarisk kontrol og bidrage til en mere effektiv statslig forvaltning.

Målsætning 1: Statsrevisorerne vil vise større åbenhed

Den statslige revisions gennemslagskraft øges gennem åbenhed og synlighed. Statsrevisorerne ønsker at vise åbenhed og vurderer, at der fortsat er behov for at markere sig og være åbne over for de primære interessenter: Folketinget, Folketin-

gets stående udvalg, regeringen, forvaltningen og medierne. Statsrevisorerne vil offentliggøre anmodninger til Rigsrevisionen om undersøgelser og vil styrke mediehåndteringen.

Målsætning 2: Statsrevisorerne vil styrke respekten for og nytteværdien af den statslige revisions arbejde

Det er af stor betydning, at der til stadighed er respekt for kvaliteten af Rigsrevisionens finansielle revision og forvaltningsrevision, og at der er respekt om Statsrevisorerne synspunkter. Statsrevisorerne vurderer, at der i endnu højere grad kan drages nytte af den statslige revisions arbejde i den parlamentariske kontrol. Statsrevisorerne vil værne om konsensus-princippet, styrke dialogen med Rigsrevisionen om strategi og planer og søge et tættere samarbejde og dialog med Folketingets udvalg.

Målsætning 3: Statsrevisorerne vil styrke den normdannende profil

Statsrevisorerne bemærkninger angiver indirekte normer for forvaltningen i det omfang, der fremhæves principielle og generelle synspunkter på baggrund af den enkelte revisionsrapport. Statsrevisorerne vil mere systematisk søge at påpege de gode eksempler og de generelle læringspunkter i revisionsrapporterne.

Målsætning 4: Statsrevisorerne vil udvikle sin arbejdsform og lære af de bedste

Statsrevisorerne vil løbende evaluere deres arbejde og samarbejdet med Rigsrevisionen og lade sig inspirere af bedste praksis i andre landes parlamenter. Statsrevisorerne vil søge initiativer til styrkelse af den parlamentariske kontrol af EU-midler i medlemsstaterne.

Temadebat om Statsrevisorerne normerende rolle

Statsrevisorerne afholdt temadebat i oktober 2011 om deres normerende rolle, jf. ovenstående målsætning om at styrke den normdannende profil. Temadebatten tog udgangspunkt i begrænsninger og muligheder, som blev belyst ved 3 oplæg:

- "Statsrevisorerne normerende virksomhed - med en afstikker til EU" ved chefkonsulent Georg Ginsberg, Finansministeriet
- "Revisionens iboende normativitet - et revisionsfagligt synspunkt" ved kontorchef Rolf Elm-Larsen, Rigsrevisionen
- "Statsrevisorerne normerende rolle - set fra ministerierne" ved kommitteret Mogens Pedersen, Finansministeriet.

Hovedkonklusionen var, at Statsrevisorerne utvivlsomt har en normerende rolle gennem afgivelsen af deres bemærkninger til Rigsrevisionens beretninger og til ministersvar og notater i den opfølgning, som fremgår af **Endelig betænkning over statsregnskabet**.

Det betyder, at Statsrevisorerne ved afgivelse af den enkelte statsrevisorbemærkning bør være opmærksom på og overveje evt. normerende indhold. Statsrevisorerne beskæftiger sig normalt med forholdet til Folketinget og lægger alment accepterede normer og værdier til grund i bemærkningerne. Statsrevisorerne vil derfor søge at fastholde konsekvente normerende synspunkter over tid og i beslægtede sager - og evt. fastholde dem i opfølgningen på beretningerne i Endelig betænkning. De normerende synspunkter tager udgangspunkt i,

- at ministeren er øverste forvaltningschef og har ansvar for kontrol og tilsyn og for informationspligten over for Folketinget
- at bevillingsadministration og økonomiforvaltning normalt indebærer overholdelse af gældende regler og omfatter intern kontrol og evt. tværministeriel koordination
- at bemærkninger udformes under iagttagelse af, at Finansministeriet har et særligt systemansvar for statens bevillingsadministration og økonomiforvaltning
- at normerende bemærkninger fortrinsvis affattes som institutionskritik.

Besøg fra udlandet

Statsrevisorerne har i 2011 haft besøg af og møder med:

- 2 delegationer fra den vietnamesiske Nationalforsamling
- Statsrevisorerne fra Moldova
- Statsrevisorerne fra Tjekkiet

Ved besøgene får gæsterne en præsentation af den danske statslige revisionsordning, og der udveksles viden og erfaringer.

Besøg i udlandet

Statsrevisorerne havde planlagt besøg hos statsrevisorerne i det finske parlament, men besøget blev aflyst som følge af udskrivelsen af folketingsvalg i Danmark. Besøget gennemføres i maj 2012.

Netværk for parlamentariske revisionsorganer i Norden og deres sekretariater

På et seminar i 2010 i Helsinki drøftede Statsrevisorerne formand med sin finske og norske kollega muligheden for at etablere et nordisk netværk for statsrevisorer/revisionsudvalg /parlamentariske revisionsorganer og deres sekretariater. Der var enighed om at

undersøge mulighederne for at etablere sådanne netværk, hvor man kan udveksle viden og erfaring om parlamentarisk revision.

Netværk for parlamentariske revisionsorganer er etableret i andre dele af verden, og der er en lang tradition for internationalt samarbejde og udveksling af viden blandt verdens rigsrevisioner. Der har ikke været et tilsvarende samarbejde på politisk niveau i Norden eller i Europa. De parlamentariske revisionsorganers opgaver og funktioner er unikke på nationalt plan, og man må søge til revisionsorganer i andre lande, hvis man vil søge inspiration til udvikling og bedste praksis.

På den baggrund samledes embedsmænd fra revisionsorganerne ved 6 nordiske parlamenter til et 2-dages seminar København i august 2011. Seminaret blev baggrund for, at repræsentanter fra alle 8 nordiske parlamenters statsrevisorer samles til et seminar i København i 2012.

5. Sammensætning af statsrevisorkollegiet i 2010-14

I henhold til lov om Statsrevisorerne og folketingsbeslutning om Statsrevisorernes valg og virksomhed valgte Folketinget på sit møde den 1. juni 2010 følgende til statsrevisorer og stedfortrædere for tiden fra 1. oktober 2010 til 30. september 2014:

Statsrevisorer

Peder Larsen (udpeget af SF)
Henrik Thorup (udpeget af DF)
Helge Adam Møller (KF)
Mogens Lykketoft (S)
Carsten Hansen (S)
Peter Christensen (V)

Stedfortrædere

Jane Alrø Sørensen (udpeget af SF)
Kristian Thulesen Dahl (DF)
Henriette Kjær (KF)
Henrik Sass Larsen (S)
Klaus Hækkerup (S)
Kristian Jensen (V)

Statsrevisorerne konstituerede sig senest den 26. oktober 2011 med Peder Larsen som formand og Henrik Thorup som næstformand.

Efter at Peter Christensen 8. marts 2011 blev udnævnt til minister valgte Folketinget i sit møde 15. marts 2011 Kristian Jensen (V) som statsrevisor for den resterende del af funktionsperioden, og Ellen Trane Nørby (V) som ny stedfortræder.

Efter at Mogens Lykketoft blev udpeget som Folketingets formand 4. oktober 2011, og Carsten Hansen blev udnævnt som minister 3. oktober 2011, valgte Folketinget Mogens Jensen (S) og Klaus Frandsen (RV) som statsrevisorer for den resterende del af funktionsperioden.

Sekretariatschef Gitte Korff er leder af Statsrevisorernes Sekretariat med souschef Jens Frederik Rasmussen som stedfortræder.

Statsrevisorerne, den 14. marts 2012

Peder Larsen (udpeget af SF)
Henrik Thorup (udpeget af DF)
Helge Adam Møller (udpeget af K)
Kristian Jensen (V)
Mogens Jensen (S)
Klaus Frandsen (udpeget af RV)

6. Oversigt over Statsrevisorernes bemærkninger

Vedr. 2002

Nr. 2 Statsamternes produktivitet og effektivitet

Vedr. 2004

Nr. 8 Helsinki-konventionens bestemmelser om forurening af havmiljøet

Vedr. 2005

Nr. 3 Forsvarets anskaffelse og ibrugtagning af it-systemet DeMars

Vedr. 2007

Nr. 17 Forsvarets EH-101 helikoptere

Vedr. 2008

Nr. 15 Pris, kvalitet og adgang til behandling på private sygehuse

Nr. 16 Politireformen

Vedr. 2010

Nr. 1 Effekten af aktivering af ikke-arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere

Nr. 5 Modkøb ved køb af forsvarsmateriel hos udenlandske leverandører

Nr. 10 Kriminalforsorgens initiativer til forebyggelse af dømtes tilbagefald til kriminalitet

7. Oplysninger om inhabilitet i enkelte sager

Følgende statsrevisorer har erklæret sig inhabil i disse beretningssager, som er behandlet i denne betænkning:

Beretninger vedrørende 2007

Beretning nr. 2/2007 om it-understøttelsen af sygehusenes opgaver

Statsrevisor Henrik Thorup har ikke deltaget i behandlingen af denne sag

Beretninger vedrørende 2008

Beretning nr. 3/2008 om SKAT's indsatsstrategi

Statsrevisor Kristian Jensen har ikke deltaget i behandlingen af denne sag

Beretning nr. 15/2008 om pris, kvalitet og adgang til behandling på private sygehuse

Statsrevisor Henrik Thorup har ikke deltaget i behandlingen af denne sag

Beretninger vedrørende 2010

Beretning nr. 2/2010 om sygehusenes økonomi i 2009

Statsrevisor Henrik Thorup har ikke deltaget i behandlingen af denne sag

Beretning nr. 4/2010 om elektroniske patientjournaler på sygehusene

Statsrevisor Henrik Thorup har ikke deltaget i behandlingen af denne sag

Beretning nr. 11/2010 om DRG-systemet

Statsrevisor Henrik Thorup har ikke deltaget i behandlingen af denne sag

Beretning nr. 13/2010 om SKATs indsatsstrategi (II)

Statsrevisor Kristian Jensen har ikke deltaget i behandlingen af denne sag

8. Oversigt over beretninger der er behandlet i Endelig betænkning 2010

Beretningerne og de dokumenter der har ligget til grund for Statsrevisorernes behandling (ministerredegørelser, notater fra Rigsrevisionen og statsrevisorbemærkninger), findes kun elektronisk på www.ft.dk/statsrevisorerne.

Beskæftigelsesministeriet

- Nr. 1 *effekten af aktivering af ikke-arbejdsmarkedsparate kontanthjælpsmodtagere*
Beskæftigelsesministerens redegørelse af 21/2-10
Rigsrevisors notat af 18/3-11
Statsrevisorernes bemærkning af 13/4-11

Flere ministerier

- Nr. 2 *sygehusenes økonomi i 2009*
Indenrigs- og sundhedsministerens redegørelse af 3/5-11
Finansministerens redegørelse af 2/5-11
Rigsrevisors notat af 27/5-11

Flere ministerier

- Nr. 3 *betaling til medlemmer af statslige kollegiale organer*
Finansministerens redegørelse af 7/6-11
Økonomi- og erhvervsministerens redegørelse af 18/4-11
Indenrigs- og sundhedsministerens redegørelse af 6/6-11
Videnskabsministerens redegørelse af 1/6-11
Undervisningsministerens redegørelse af 7/6-11
Kulturministerens redegørelse af 1/6-11
Rigsrevisors notat af 30/6-11

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

- Nr. 4 *elektroniske patientjournaler på sygehusene*
Indenrigs- og sundhedsministerens redegørelse af 28/6-11
Rigsrevisors notat af 28/7-11

Flere ministerier

- Nr. 5 *modkøb ved køb af forsvarsmateriel hos udenlandske leverandører*
Økonomi- og erhvervsministerens redegørelse af 31/5-11
Forsvarsministerens redegørelse af 30/5-11
Rigsrevisors notat af 28/6-11
Statsrevisorernes bemærkning af 24/8-11

Flere ministerier

- Nr. 6 *ministres og kommissionsmedlemmers rejser*
Alle ministerier har afgivet redegørelse

Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling

- Nr. 7 *satsningen på ph.d.-uddannelse*
Videnskabsministerens redegørelse af 27/6-11
Rigsrevisors notat af 27/7-11

Forsvarsministeriet

- Nr. 8 *forsvarets økonomistyring*
Forsvarsministerens redegørelse af 24/10-11
Rigsrevisors notat af 24/11-11

Transportministeriet

- Nr. 9 *rejsekortprojektet*
Transportministerens redegørelse af 4/7-11
Transportministerens redegørelse (nr. 2) af 25/10-11
Rigsrevisors notat af 25/11-11

Justitsministeriet

- Nr. 10 *Kriminalforsorgens initiativer til forebyggelse af dømtes tilbagefald til kriminalitet*
Justitsministerens redegørelse af 30/11-11
Rigsrevisors notat af 22/12-11
Statsrevisorernes bemærkning af 18/1-12

Indenrigs- og Sundhedsministeriet

- Nr. 11 *DRG-systemet*
Indenrigs- og sundhedsministerens redegørelse af 22/12-11
Rigsrevisors notat af 20/1-12

Transportministeriet

- Nr. 12 *Kystbanen*
Rigsrevisors faktuelle notat til Statsrevisorerne af 18/10-11
Transportministerens redegørelse af 19/1-12
Transportministerens supplerende redegørelse af 22/2-12
Rigsrevisors notat af 9/3-12

Skatteministeriet

- Nr. 13 *SKATs indsatsstrategi (II)*
Skatteministerens redegørelse af 2 /1-12
Rigsrevisors notat af 31/1-12

Flere ministerier

- Nr. 14 *statens overførsler til kommuner og regioner i 2010*
Social- og integrationsministerens redegørelse af 24/1-12
Økonomi- og indenrigsministerens redegørelse af 25/1-12
Beskæftigelsesministerens redegørelse af 18/1-12
Rigsrevisors notat af 23/2-12

Flere ministerier

- Nr. 15 *revisionen af EU-midler i Danmark i 2010*
Ministeren for sundhed og forebyggelses redegørelse af 29/2-11
Finansministerens redegørelse af 20/1-12
Transportministerens redegørelse af 17/1-12
Skatteministerens redegørelse af 24/1-12
Ministeren for forskning, innovation og videregående uddannelsers redegørelse af 10/1-12
Klima-, energi- og bygningsministerens redegørelse af 8/12-11
Erhvervs- og vækstministerens redegørelse af 24/1-12
Fødevareministerens redegørelse af 23/1-12
Miljøministerens redegørelse af 15/1-12
Udenrigsministerens redegørelse af 24/1-12
Europaministerens redegørelse af 24/1-12
Rigsrevisors notat af 6/3-12

Flere ministerier

- Nr. 16 *revisionen af statsregnskabet for 2010*
Alle ministerier har afgivet redegørelse

9. Opfølgning på fortsatte beretninger vedrørende tidligere år

Beretningerne og de dokumenter der har ligget til grund for Statsrevisorernes behandling (ministerredegørelser, notater fra Rigsrevisionen og statsrevisorbemærkninger), findes kun elektronisk på www.ft.dk/statsrevisorerne.

Fortsatte beretninger vedrørende 2002

Nr. 2/2002 **Flere ministerier**
statsamternes produktivitet og effektivitet
Rigsrevisors fortsatte notat af 12/10-11
Statsrevisorbemærkning af 26/10-11

Nr. 11/2002 **Flere ministerier**
selvejende uddannelsesinstitutioner
Rigsrevisors fortsatte notat af 6/5-11
Statsrevisorbemærkning af 18/5-11

Fortsatte beretninger vedrørende 2004

Nr. 8/2004 **Flere ministerier**
Helsinki-konventionens bestemmelser om forurening af havmiljøet
Rigsrevisors fortsatte notat af 28/2-12
Statsrevisorbemærkning af 14/3-12

Fortsatte beretninger vedrørende 2005

Nr. 3/2005 **Forsvarsministeriet**
Forsvarets anskaffelse og ibrugtagning af it-systemet DeMars
Rigsrevisors fortsatte notat af 27/5-11
Statsrevisorbemærkning af 15/11-11

Nr. 10/2005 **Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration**
Udlændingestyrelsens tildeling af studie- og erhvervsopholdstilladelser samt forretningsvisa
Rigsrevisors fortsatte notat af 26/8-11

Fortsatte beretninger vedrørende 2006

Nr. 7/2006 **Flere ministerier**
effekten af regelforenklingsindsatsen
Rigsrevisors fortsatte notat af 28/6-11

Nr. 8/2006 **Udenrigsministeriet**
Udenrigsministeriets administration af NGO-bistanden
Rigsrevisors fortsatte notat af 1/8-11

Nr. 12/2006 **Transportministeriet**
Tilsynet med luftfarten
Rigsrevisors fortsatte notat af 20/1-12

Fortsatte beretninger vedrørende 2007

Nr. 2/2007 **Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse**
It-understøttelsen af sygehusenes opgaver
Rigsrevisors fortsatte notat af 8/11-11

Nr. 7/2007 **Miljøministeriet**
Dancea-miljøstøtten til Arktis
Rigsrevisors fortsatte notat af 5/9-11

Nr. 11/2007 **Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling**
sikring og udvikling af kvaliteten af universitetsuddannelserne
Rigsrevisors fortsatte notat af 28/11-11

Nr. 15/2007 **Velfærdsministeriet**
viden om effekter af de sociale indsatser
Rigsrevisors fortsatte notat af 2/1-12

Nr. 17/2007 **Forsvarsministeriet**
Forsvarets EH-101 helikoptere
Rigsrevisors fortsatte notat af 5/4-11
Statsrevisorbemærkning af 13/4-11

Fortsatte beretninger vedrørende 2008

Nr. 3/2008 **Skatteministeriet**
SKAT's indsatsstrategi
Rigsrevisors fortsatte notat af 26/9-11

Nr. 11/2008 **Transportministeriet**
bilsyn efter liberaliseringen i 2005
Rigsrevisors fortsatte notat af 29/2-12

Nr. 12/2008 **Beskæftigelsesministeriet**
kommunernes beskæftigelsesindsats over for kontanthjælpsmodtagere
Rigsrevisors fortsatte notat af 24/2-12

Nr. 15/2008 **Flere ministerier**
pris, kvalitet og adgang til behandling på private sygehuse
Rigsrevisors fortsatte notat af 27/5-11
Statsrevisorbemærkning af 24/8-11

Nr. 16/2008 **Justitsministeriet**
politireformen
Rigsrevisors fortsatte notat af 3/8-11
Statsrevisorbemærkning af 24/8-11

Fortsatte beretninger vedrørende 2009

Nr. 1/2009 **Kulturministeriet**
Charlottenborg Udstillingsbygning
Rigsrevisors fortsatte notat af 22/2-12

- Nr. 4/2009** **Flere ministerier**
handicapindsatsen på uddannelses- og beskæftigelsesområdet
Rigsrevisors fortsatte notat af 24/2-12
- Nr. 5/2009** **Undervisningsministeriet**
udviklingen af de nationale test
Rigsrevisors fortsatte notat af 31/1-12
- Nr. 10/2009** **Udenrigsministeriet**
Det Arabiske Initiativ
Rigsrevisors fortsatte notat af 1/12-11
- Nr. 15/2009** **Flere ministerier**
statens anvendelse af private konsulenter
Rigsrevisors fortsatte notat af 20/1-11